

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av mervärdesskattelagen, lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen och 15 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av mervärdesskattelagen, lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen och 15 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (RP 18/2021 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Risto Sakki, finansministeriet
- tullöverinspektör Antti Hästbacka, Tullen
- skatteexpert Tiina Ruohola, Finlands näringsliv rf
- ledande skatteexpert Emmiliina Kujanpää, Centralhandelskammaren
- skatteexpert Sari Katajainen, Suomen Veroasiantuntijat ry
- skatteexpert Laura Kurki, Företagarna i Finland rf
- chefen för juridiska ärenden Kati Malinen, Skattebetalarnas Centralförbund rf
- direktör för samhällskontakter Timo Anttila, Posti Group Abp
- direktör Sami Finne, Posti Group Abp
- Group Tax Manager Markku Hyvönen, Posti Ab.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Ålands landskapsregering
- Finnwatch rf
- Finsk Handel rf
- Åland Post Ab.

Inget yttrande av

Betänkande FiUB 3/2021 rd

- Skatteförvaltningen.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att mervärdesskattelagen och lagen om undantag för Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen ändras.

I mervärdesskattelagstiftningen görs de ändringar som krävs enligt EU-direktiven om distansförsäljning och som träder i kraft den 1 juli 2021.

För att fastställa tillämpningsområdet för de nya bestämmelserna om distansförsäljning av varor ska både begreppen gemenskapsintern distansförsäljning och distansförsäljning av varor som importeras tas in i mervärdesskattelagen. En näringsidkare som möjliggör försäljning av varor genom att använda ett elektroniskt gränssnitt ska omfattas av uttaget av mervärdesskatt. En sådan näringsidkare ska under vissa förutsättningar vara skattskyldig för försäljningen eftersom näringsidkaren anses ha köpt varorna av deras säljare och sålt dem till köparen. Skyldigheten att betala skatt uppkommer när köparens betalning har godkänts.

Befrielsen från mervärdesskatt vid import av varuförsändelser värda högst 22 euro slopas. Befrielsen har gett distansförsäljning av varor som importeras från länder utanför Europeiska unionen konkurrensfördelar. För distansförsäljning av varor som importeras och som ingår i försändelser värda högst 150 euro ska en ny ordning för registrering, deklaration och betalning via en enda kontaktpunkt tas i bruk. Till åtskillnad från nuläget ska distansförsäljningen ske inom Europeiska unionens territorium också när mottagaren av varorna är importör, om försäljningen ska deklarerar i den nya särskilda ordningen. Sådan försäljning ska beskattas i Finland om transporten av varorna till köparen avslutas i Finland. Vid användningen av ordningen ska importen vara skattefri och säljaren ska betala skatten på försäljningen till Skatteförvaltningen månatligen via ett system. Om den skattskyldige är etablerad utanför Europeiska unionen ska den skattskyldige utse en förmedlare som är skattebetalningsskyldig och som uppfyller skyldigheterna enligt den särskilda ordningen i den skattskyldiges ställe.

Om distansförsäljaren inte använder den särskilda ordningen för varor som importeras kan den transportfirma som visar upp varorna för Tullen för mottagarens räkning deklarera och betala mervärdesskatterna för mottagarens räkning enligt det nya specialarrangemang som förenklar förfarandet.

Den särskilda ordningen med en enda kontaktpunkt som gäller säljare etablerade utanför Europeiska unionen och den motsvarande ordningen som gäller säljare etablerade inom unionen ska utvidgas till att gälla också andra tjänster än teletjänster, radio- och televisionssändningar och elektroniska tjänster. Den senare särskilda ordningen ska dessutom utvidgas till gemenskapsintern distansförsäljning av varor oberoende av i vilket land distansförsäljarna är etablerade.

Tröskelvärdet för årlig distansförsäljning som är specificerat för varje medlemsstat och som gäller gemenskapsintern distansförsäljning av varor ska avskaffas och distansförsäljningen beskattas i konsumtionsstaten. Enligt detta ska distansförsäljningen beskattas i Finland om transporten

Betänkande FiUB 3/2021 rd

av varorna till köparen avslutas i Finland. För att underlätta den administrativa bördan för små företag ska den gemenskapsinterna distansförsäljning av varor som en säljare etablerad i endast en medlemsstat bedriver dock beskattas i den stat där transporten har inletts om det totala värdet för försäljningar av radio- och televisionssändningar, elektroniska tjänster eller andra teletjänster till en annan medlemsstat och gemenskapsinterna distansförsäljningar av varor inom Europeiska unionens territorium uppgår till högst 10 000 euro per kalenderår.

I mervärdesskattelagen ska det dessutom göras ändringar av teknisk natur och vissa ändringar som syftar till att lätta på den administrativa bördan för de skattskyldiga som använder särskilda ordningar.

Lagarna avses träda i kraft 1.7.2021. Bestämmelserna i 134 b § i mervärdesskattelagen avses träda i kraft så snart som möjligt, dock tidigast den 1 april 2021.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Bakgrund

Syftet med propositionen är att genomföra första och andra distansförsäljningsdirektivet. Målet med det så kallade distansförsäljningsdirektivet är att förbättra den inre marknadens funktion och konkurrenskraften hos företag etablerade inom Europeiska unionens territorium samt att förbättra effektiviteten i uttaget av mervärdesskatt. Dessutom är målet att minska den administrativa bördan för företag och skydda medlemsstaternas skatteintäkter. Dessa ändringar är viktiga och understöds av utskottet.

Vid sakkunnigutfrågningen i utskottet har propositionen fått brett understöd, även om det har lagts fram ändringsförslag till enskilda punkter i den. Utskottet behandlar nedan de viktigaste iakttagelserna temavis. Utskottet har ingenting att invända mot de tekniska ändringarna.

Solidariskt ansvar

Sakkunniga har påpekat att de nya bestämmelserna kan leda till att parter som är oberoende av varandra oftare får solidariskt ansvar för skatter på grund av EU-kraven. Exempel på detta är det omfattande ansvaret för det elektroniska gränssnittet och det solidariska ansvaret mellan förmedlaren och den skattskyldige inom den särskilda ordningen för import.

Här erinrar utskottet om att ett av syftena med distansförsäljningsdirektivet är att förbättra skatteuppbördens effektivitet. I detta sammanhang har näringsidkare som möjliggör försäljning av varor via ett elektroniskt gränssnitt inkluderats i uppbörden av mervärdesskatt. Utskottet förordar den föreslagna modellen och anser att den är motiverad. Det måste dock beaktas att skatterna enligt propositionen först kommer att tas ut hos förmedlaren, eftersom denna ska vara en person

Betänkande FiUB 3/2021 rd

som är etablerad inom gemenskapen. Ansvaret hos den som driver ett elektroniskt gränssnitt är också begränsat om de uppgifter som säljaren lämnat är felaktiga.

Tillämpning av den allmänna skattesatsen inom den särskilda ordningen för import

En del av de sakkunniga har föreslagit att Finland ska ta vara på den möjlighet som direktivet tillåter att tillämpa den allmänna skattesatsen inom den särskilda ordningen för import.

Enligt propositionen ska tillämpningen av en allmän skattesats som möjliggörs av distansförsäljningsdirektivet inte införas för all import som den särskilda ordningen tillämpas på. Utskottet förespråkar den föreslagna modellen.

Tillämpningen av en allmän skattesats skulle inte vara neutralt eftersom nedsatta skattesatser skulle tillämpas vid normal import eller distansförsäljning som ska deklarerar i den särskilda ordningen för import. Enligt utskottets uppfattning ska importören dessutom i denna situation kunna välja ett sedvanligt importförfarande för att kunna utnyttja en eventuell nedsatt skattesats. Då kan transportföretaget inte använda specialarrangemanget för försändelsen i fråga, vilket kan göra tillämpningen invecklad.

Enligt utskottet skulle användningen av den allmänna skattesatsen också ha en negativ inverkan på importen av tidningar och tidskrifter till Fastlandsfinland och landskapet Åland. Specialarrangemanget skulle i tillämpliga delar också tillämpas på import till Åland oberoende av om varorna kommer från en annan del av Finland, från en annan medlemsstat eller från ett land utanför gemenskapen. På grund av användningen av den allmänna skattesatsen skulle den allmänna skattesatsen på 24 procent då undantagsvis tillämpas på import av tidningar och tidskrifter, i stället för den skattesats på 10 procent, som annars tillämpas på tidningar och tidskrifter. Utskottet anser därför att det inte är ändamålsenligt att tillämpa en allmän skattesats inom ramen för den särskilda ordningen för import. Utskottet förespråkar modellen i propositionen.

Minsta belopp som ska tas ut

Sakkunniga har föreslagit att det lägsta mervärdesskattebelopp som tas ut ska höjas från fem euro till 10 euro. Men utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar också på den här punkten.

En av de viktigaste reformerna i distansförsäljningsdirektivet och propositionen är att skattefriheten för import av varuförsändelser värda högst 22 euro avskaffas. Befrielsen har gett distansförsäljning av varor som importeras från länder utanför Europeiska unionen konkurrensfördelar. Försäljningen inom EU har inte beviljats någon motsvarande befrielse, och distansförsäljning inom EU ska beskattas oberoende av varans värde. Genom denna åtgärd avskaffas konkurrensfördelen för distansförsäljning från stater utanför EU i förhållande till försäljningen inom EU. Dessutom har skattefriheten orsakat medlemsstaterna bortfall av skatteintäkter. På grund av ökad näthandel har importmängderna från stater utanför gemenskapen ökat kraftigt och därför har också bortfallet av skatteintäkter ökat, likaså effekten av att skattefriheten snedvrider konkurrensen. Handlare i Finland och etablerade i EU har ansett att det är viktigt att avskaffa den nuvarande skattefriheten. En höjning av det minsta mervärdesskattebelopp som tas ut från fem till 10 euro

Betänkande FiUB 3/2021 rd

skulle strida mot syftena med distansförsäljningsdirektivet och propositionen. Utskottet anser därför att det inte är ändamålsenligt att höja det minsta skattebeloppet från fem till 10 euro.

Fullmakt för transportföretag

Sakkunniga har föreslagit att det inte ska krävas fullmakt av konsumenterna i fråga om försändelser av ringa värde, om det är fråga om en försändelse som riktar sig till konsumenter och för vilken mervärdesskatt har betalats till säljaren som en del av försäljningspriset, och det finns digitala uppgifter för förtullningen. Begäran om separat fullmakt kan leda till mellanlagring av försändelser och längre leveranstider. Propositionen kan också till denna del öka handläggningskostnaderna för försändelser.

Utskottet delar den oro som uttryckts under utfrågningen, men påpekar att den fråga som togs upp under utfrågningen gäller tullagstiftningen, eftersom EU:s tullagstiftning kräver fullmakt. Frågan hör således inte till området för den föreliggande propositionen. Utskottet anser det i alla fall vara viktigt att den utreds separat. Enligt uppgift har frågan om eventuell nationell reglering utretts vid tullenheten vid finansministeriets skatteavdelning i samarbete med justitieministeriet, eftersom en fullmakt i ett privaträttsligt rättsförhållande är en civilrättslig fråga. Det är angeläget att driva på den här frågan även under samordning av Europeiska kommissionen. Det är viktigt att Finland aktivt bevakar också andra medlemsstaters beslut. Ur konsumenternas synvinkel är det viktigt att de som bedriver postverksamhet för sin del siktar på att utveckla sina funktioner så att de blir så smidiga som möjligt.

Undantag som gäller landskapet Åland

Sakkunniga har fäst uppmärksamhet vid Ålands särställning. Vid utfrågningen framfördes åsikten att specialarrangemanget inte skulle innebära någon verklig förenkling av hanteringen av varuförsändelser till Åland från övriga EU. Det har också uttryckts oro över att utvidgningen av unionens särskilda ordning inte ska gälla försäljning av varor till Åland. Samtidigt har det ansetts viktigt att ändringarna inte försämrar nätbutikernas utbud för Ålands del eller försvårar importförfarandena. Det har också föreslagits att skattefriheten för tidningar och tidskrifter som importerats till Åland ska kvarstå.

Som det står i propositionsmotiven kan distansförsäljningsdirektivets och propositionens bestämmelser om gemenskapsintern distansförsäljning av varor inte tillämpas på försäljning till landskapet Åland från andra medlemsstater. Ett villkor för tillämpningen av bestämmelserna är att transporten avslutas inom gemenskapen. På sådan försäljning och på försäljning av varor från en annan del av landet som hänför sig till varuimporter till landskapet tillämpas det som föreskrivs i mervärdesskattelagen om införsel av varor.

En av de viktigaste reformerna i distansförsäljningsdirektivet och propositionen är att skattefriheten för import av varuförsändelser värda högst 22 euro avskaffas. Syftet med ändringen är att skattefriheten inte ska leda till konkurrensfördel för försäljning av varor som importeras från stater utanför Europeiska unionen. Ändringen ska gälla alla varor och alla konsumenter oberoende av etableringsort. Eftersom samma mervärdesskattesystem i princip tillämpas i landskapet Åland

Betänkande FiUB 3/2021 rd

som i resten av Finland är det motiverat att skattefriheten för import av varor av ringa värde för enhetlighetens och likvärdighetens skull slopas också i fråga om import till Åland.

För att minska på den administrativa bördan som ändringen ger upphov till och för att göra importförfarandena smidigare innehåller distansförsäljningsdirektivet och propositionen bestämmelser om en ny särskild ordning och ett nytt specialarrangemang som grundar sig på distansförsäljningsdirektivet. Det föreslås att specialförfarandena i tillämpliga delar tillämpas också på import till Åland trots att Europeiska unionens bestämmelser inte förpliktar till det. Specialarrangemanget ska i tillämpliga delar också kunna tillämpas på import till Åland oberoende av om varorna kommer från en annan del av Finland, från en annan medlemsstat eller från ett land utanför gemenskapen. De särskilda ordningarna för tredjeländer och unionen, med tillämpningsområdet utvidgat till alla tjänster, ska tillämpas på samma sätt som för närvarande också på försäljning till och på Åland. Propositionen har inga konsekvenser för de nuvarande förenklingsåtgärderna av importförfarandet mellan Fastlandsfinland och landskapet Åland.

Åland hör till EU:s tullområde. Vid tillämpning av de bägge ovan nämnda ordningarna ska importanmälan lämnas försändelsespecifikt enligt Europeiska unionens tullagstiftning med förenklat datainnehåll för importanmälan. För importförfarandet mellan fastlandet och landskapet Åland finns det egna förenklingsåtgärder.

Den som beställer varor kan alltid använda ett ombud som uppfyller skyldigheterna i samband med tullklarering vid import. Säljaren av varorna eller transportföretaget kan också lämna importanmälan för egen räkning, och är då skattskyldig för importen i stället för mottagaren av importen. Då kan de använda de förenklade förfarandena som möjliggörs genom tullagstiftningen. För import som sker från stater inom Europeiska unionens territorium kan de likaså deklarerar hela lasten med en tulldeklaration i stället för att varje försändelse deklarerar för sig. Det måste också beaktas att Tullen för närvarande utreder denna möjlighet också i fråga om beställda tidningar som importeras från stater utanför Europeiska unionen. Utskottet anser det vara viktigt att förfarandet kan införas så snart som möjligt och att användningen av det följs upp.

Bestämmelsen om överlåtelse av affärsrörelse

I propositionen föreslår regeringen att bestämmelsen om överlåtelse av rörelse helt eller delvis i 19 a § i den gällande mervärdesskattelagen flyttas till 19 c § i samma lag. Ändringen är motiverad på grund av lagens systematik, och enligt utskottets uppfattning föranleder ändringen inte något behov av att ändra hänvisningarna i de nuvarande avtalen om överlåtelse av rörelse. Utskottet förespråkar därför den föreslagna ändringen.

Skatteförvaltningens anvisningar och information

Utskottet betonar slutligen betydelsen av Skatteförvaltningens anvisningar och information. Anvisningen ska kunna användas av de skattskyldiga så snart som möjligt och vara tillräckligt omfattande. Den bör bland annat tydliggöra hur gränsvärdet på 10 000 euro bestäms för elektroniska tjänster. Enligt utskottets uppfattning ska försäljningen av elektroniska tjänster under hela kalenderåret 2021 beaktas i gränsvärdet.

Betänkande FiUB 3/2021 rd

I fråga om kravet på förmedlare inom den särskilda ordningen för import bör anvisningen dessutom precisera vilka länder utanför EU som undantas från kravet att näringsidkarna ska ha förmedlare. Områden med särställning, såsom Åland, ska också beaktas.

Vidare menar utskottet att det är viktigt att gå ut med information om ändringen. Informationen till företagen bör bland annat inbegripa lättillgänglig aktuell information om de skattesatser som tillämpas i konsumtionsmedlemsstaterna. Detta kommer att framhåvas efter utvidgningen av de särskilda ordningarna med en enda kontaktpunkt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1—3 i proposition RP 18/2021 rd utan ändringar.

Helsingfors 9.4.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Timo Heinonen saml
medlem Inka Hopsu gröna
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Jari Koskela saf
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Elina Lepomäki saml
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Matias Marttinen saml
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Markku Eestilä saml
ersättare Sari Essayah kd
ersättare Lulu Ranne saf
ersättare Jussi Wihonen saf.

Sekreterare var

utskottsråd Ilkka Lahti.